

ΚΛΕΙΣΤΑ ΠΑΡΕΜΕΙΝΑΝ ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ την Κυριακή 3 Αυγούστου 2014 στο Βύρωνα

Δεν μας λείπουν οι ημέρες και οι ώρες για να ψωνίσουμε αλλά τα ευρώ που δεν έχουμε.

Του **Χρήστου Παναγιωτόπουλου***

Επιστροφή στον κοινωνικό και εργασιακό μεσαίωνα η κατάργηση της κυριακάτικης αργίας. Να κάνουμε μπιόκοτάζ και να μην ψωνίζουμε στα καταστήματα που ανοίγουν την Κυριακή.

Μια δυσάρεστη εικόνα αντίκρισαν όσοι ήλπιζαν, επιθυμούσαν να είναι τα καταστήματα ανοικτά την Κυριακή. Σχεδόν κανένα κατάστημα δεν άνοιξε με εξαίρεση τα καφέ, ορισμένους φούρνους που είναι σε κεντρικά σημεία της πόλης. Ακόμη και καταστήματα που είχαν παραμείνει ανοιχτά τις προηγούμενες Κυριακές, ανταποκρινόμενοι οι ιδιοκτήτες τους στο κάλεσμα της συγκυβέρνησης και ελπίζοντας ότι θα υπάρχει εμπορική κίνηση εκμεταλλευόμενοι το κλειστό κατάστημα της διπλανής πόρτας, όπως Σούπερ Μάρκετ Βασιλόπουλος, Βερόπουλος, HONDO CENTER, Κωτσόβολος και ορισμένα μικρά εμπορικά, αυτή την Κυριακή δεν άνοιξαν.

Η ίδια εικόνα με αυτή της Χρ. Σμύρνης, της Κύπρου της ΑΓ. Σοφίας και στη Φρόνης, στη Χρεμωνίδου, στη Νικηφορίδη, παντού. Δεν είναι μόνο η ιδιαιτερότητα της περιόδου του Αυγούστου, όπου ο κόσμος σε πολύ μεγάλο βαθμό έχει φύγει. Κυρίως αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι και αυτοί που άνοιξαν τα καταστήματα τους τις προηγούμενες Κυριακές είδαν να μην ανεβαίνει όσο περίμεναν ο τζίρος τους. Αρκετοί από τους καταστηματαρχες που βιάστηκαν να ανοίξουν τα καταστήματα τους είδαν τα έξοδα τους να είναι περισσότερα από τα έσοδα της ημέρας. Φυσικά δεν έλειπαν και αυτοί οι πολίτες - πελάτες που βγήκαν για να δουν τις βιτρίνες, όμως λίγοι ήταν τελικά αυτοί που αγόραζαν. Δεν λείπουν και αυτοί οι πολίτες που με τη συμπεριφορά τους αφού πηγαίνουν να ψωνίσουν συμβάλουν να καταργηθεί η κυριακάτικη αργία και να γυρίσουμε δεκαετίες πίσω. **Δεν δικαιολογείται η συμπεριφορά ενός εργαζομένου, συνταξιούχου που πηγαίνει για ψώνια την Κυριακή στο Σούπερ Μάρκετ, στο εμπορικό ή στο HONDO γιατί με τη συμπεριφορά του αυτή συντάσσεται με τους γύπες της καπιταλιστικής ελεύθερης αγοράς και το πολιτικό προσωπικό τους, όπου θέλουν να επιβάλουν την απελευθέρωση της λειτουργίας των επιχειρήσεων την ημέρα της Κυριακής και να καταργήσουν το δικαίωμα της κυριακάτικης αργίας.** Εάν επιβληθεί η κατάργηση της κυριακάτικης αργίας και η απελευθέρωση της αγοράς, αυτό είναι βέβαιο ότι θα συμπαρασύρει και άλλους κλάδους να εργάζονται την Κυριακή και με αυτό το τρόπο η κατάκτηση της πενθήμερης και της εξαήμερης εργασίας θα πάει περίπατο.

Οι ώρες που λειτουργούν τα καταστήματα είναι υπεραρκετές για να μπορεί όποιος θέλει να προγραμματίσει τις αγορές του. Η αγορά μαστίζεται από την κρίση και πολλά μαγαζιά κλείνουν γιατί ο κόσμος δεν έχει χρήματα για να κινηθεί, να ψωνίσει όχι γιατί δεν φτάνουν οι ώρες και οι ημέρες. Σε μια περίοδο κρίσης όπως η σημερινή η υποκατανάλωση οφείλεται στην έλλειψη χρημάτων από τους πολλούς και όχι στις ώρες λειτουργίας των καταστημάτων.

Στο κέντρο της Αθήνας για άλλη μια Κυριακή οι συλλογικότητες εργαζομένων που

διαμαρτύρονται για το άνοιγμα των καταστημάτων την Κυριακή προχώρησαν σε μια **νέα κυριακάτικη συγκέντρωση-παρέμβαση** (όπως και όλες τις άλλες Κυριακές που ανοίγουν τα μαγαζιά) με **μικροφωνική παρέμβαση αντιπληροφόρησης και διαμαρτυρίας στην Ερμού**. Κατά τη διάρκεια της παρέμβασης κρατούσαν πανό και μοίραζαν κείμενα στους διερχόμενους με συνθήματα «ούτε 52, ούτε και επτά, καμία Κυριακή τα μαγαζιά ανοικτά» και «ποτέ δουλειά την Κυριακή: Δεν δουλεύουμε – Δεν ψωνίζουμε». Ενώ ταυτόχρονα από την ηχητική εγκατάσταση στα γραφεία της ΟΛΜΕ ακούγονταν τραγούδια και διαβάζονταν το σχετικά κείμενο του Συντονιστικού δράσης και της συλλογικότητας “Εργαζόμενοι/ες από τον κλάδο του εμπορίου”, απαιτώντας να μην ανοίγουν τα καταστήματα την Κυριακή.

Οι εργαζόμενοι στο εμπόριο είναι διπλά χαμένοι. Όχι μόνο για την υπερεκμετάλλευση που υφίστανται αφού καταπατάται η εργατική νομοθεσία και πολλοί εργοδότες δεν πληρώνουν προσαυξημένο το μεροκάματο της Κυριακής, αλλά και γιατί τους στερούν το δικαίωμα στην ξεκούραση, στην ελευθερία να ορίζει τη ζωή του έστω μια μέρα την εβδομάδα όπως ο ίδιος θέλει, στην οικογενειακή και κοινωνική συνοχή και στην αξιοπρεπή ζωή με δικαιώματα.

Το αίτημα των εργαζομένων για την καθιέρωση της αργίας της Κυριακής άρχισε να προωθείται κατά τα τέλη του 19ου αιώνα.

Την 25η Απριλίου 1899 έγιναν στην Αθήνα δυο συγκεντρώσεις: των εργατών στο Δημαρχείο και των εμποροϋπαλλήλων στην αίθουσα του συλλόγου τους. Στην πρώτη συντάχτηκε ψήφισμα υπέρ της «Κυριακής αργίας», το οποίο την επόμενη ημέρα επιτροπή εργατών το επέδωσε στον τότε πρωθυπουργό και υπουργό των Εσωτερικών Γ. Θεοτόκη. Στη δεύτερη μίλησε στους συγκεντρωμένους ο τμηματάρχης της Δημόσιας Οικονομίας του υπουργείου Εσωτερικών Ηλίας Λιακόπουλος τόσο για την ανάγκη καθιέρωσης της αργίας της Κυριακής όσο και για τις νομοθετικές ρυθμίσεις που είχαν γίνει για το ζήτημα αυτό στα άλλα κράτη (Αγγλία, Ελβετία, Νορβηγία κ. ά). Ο ομιλητής τόνισε ότι ησχόλη της Κυριακής ήταν αναγκαία για διάφορους λόγους. Την επέβαλλαν:

1. Λόγοι υγείας, διά την ανάπαυσιν των νεύρων και του σώματος,
2. Λόγοι πνευματικής αναπτύξεως διά της μελέτης και των ακροαμάτων,
3. Λόγοι ψυχικής βελτιώσεως διά της εκπληρώσεως των θρησκευτικών καθηκόντων,
4. Λόγοι κοινωνικής μορφώσεως διά της αναπτύξεως κοινωνικών σχέσεων,
5. Λόγοι οικογενειακής ανάγκης,
6. Λόγοι εξανθρωπισμού, «διότι η αέναος εργασία φέρει την ιδέα του ανδραπόδου»,
7. Χάριν αυτής της προαγωγής του επαγγέλματος, διότι ο ζήλος προς εργασία μετά την αργία θα είναι μεγαλύτερος.

(εφημερίδα ΕΜΠΡΟΣ, φύλλο της 27ης Απριλίου 1899)

Πάνε 104 χρόνια από τότε που άρχισε να εφαρμόζεται στην Ελλάδα η κυριακάτικη αργία. Η κυβέρνηση Κυριακούλη Μαυρομιχάλη ψήφισε ειδικό νόμο για την καθιέρωση της Κυριακής ως αργίας, ο οποίος δημοσιεύθηκε στα τέλη Δεκεμβρίου 1909 και άρχισε να εφαρμόζεται την πρώτη Κυριακή του νέου χρόνου, στις 4 Ιανουαρίου 1910. Η καθιέρωση της κυριακάτικης αργίας έναν αιώνα πριν, ήταν το πρώτο μέτρο εργατικής νομοθεσίας που ψηφίστηκε στην Ελλάδα. Εκείνη τη χρονιά μάλιστα εφαρμόστηκε – για πρώτη φορά – και ο θεσμός των εφημερευόντων φαρμακείων, ενώ το πρόστιμο για όσους θα άνοιγαν τις επιχειρήσεις ανερχόταν σε 500 δραχμές, ενώ για τους ενδεείς κράτηση μέχρι 30 ημέρες. Από την εφαρμογή του νόμου εξαιρέθηκαν οι δημόσιοι υπάλληλοι, οι οποίοι έπρεπε να εργαστούν κανονικά!

Το ζήτημα της κυριακάτικης αργίας το έθεταν επί τάπητος κυρίως οι εργατικές διεκδικήσεις –οι οποίες αποτελούσαν συνήθως και την κινητήρια δύναμη πίσω από τις συμφωνίες μεταξύ των εργοδοτών τους. Και ο εμπορικός σύλλογος της εποχής έθετε τέτοιο αίτημα. Στην Αθήνα η διαμάχη

επικεντρώθηκε ιδίως στα «εμπορικά» καταστήματα (ένδυσης, υπόδησης κλπ) των κεντρικών δρόμων, με σημαντικότερες κινητοποιήσεις αυτές του 1890, 1891 (απεργία) και 1896, καθώς και στους τυπογράφους (1882 και 1909-1910), στους ζαχαροπλάστες (1896 και 1899), στους κουρείς (1894, 1902 και 1903), στους αρτοποιούς (1879, 1904-1905 κ.ε.) και λίγο πριν το 1909 στα παντοπωλεία. **Δεν θα πρέπει να παραβλέψει κανείς ότι η τήρηση της αργίας με βάση τις χριστιανικές επιταγές παρέμενε ζωντανή** ως πρακτική σε πολλούς βιοτεχνικούς κλάδους και σε εργοστάσια, σε γενικές γραμμές όμως είχε ατονήσει κατά τη διάρκεια του 19ου αιώνα στην Ελλάδα. Σε επιμέρους πόλεις και κλάδους επιτυγχάνονταν συχνά λιγότερο ή περισσότερο βραχύβιες συναινέσεις για το κλείσιμο των καταστημάτων τις Κυριακές, αρκούσε όμως η πεισματική άρνηση ελάχιστων επαγγελματιών να συμμετάσχουν στο κλείσιμο για να ναυαγήσουν οι σχετικές προσπάθειες. Στις αρχές του 20ού αιώνα είχε γίνει πια συνείδηση ότι δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί μια μόνιμη «συνεννόηση κυρίων» και απαιτούνταν νομοθετική ρύθμιση. Η εφημερίδα "ΣΚΡΙΠ" στις 4 Ιανουαρίου 1910, με ειρωνική διάθεση, έλεγε:

Σήμερα, 104 χρόνια μετά η συγκυβέρνηση στην εποχή της καπιταλιστικής κρίσης και των μνημονίων θέλει πάση θυσία να ανοίξει τα μαγαζιά για να λειτουργήσει, λέει, ο ανταγωνισμός! Οι εργαζόμενοι αντιδρούν, αφού βλέπουν τις εργασιακές σχέσεις να κατεδαφίζονται και το κοινωνικό κράτος να καταρρέει... Δικαιολογημένα φοβούνται όχι μόνο για την κατάργηση της κυριακάτικης αργίας, αλλά και για την κατάργηση του πενθήμερου.

Είναι στο χέρι της κοινωνίας, των συνδικάτων και των ενεργών πολιτών, να αντιδράσει και να μην επιτρέψει να επιβληθεί μια εργασιακή και κοινωνική ζούγκλα. Είναι στο χέρι μας να κάνουμε μποϊκοτάζ στα καταστήματα που ανοίγουν την Κυριακή και να μην ψωνίζουμε. Όλοι μαζί μπορούμε να τους ανατρέψουμε να μην επιτρέψουμε να μας γυρίσουν στον κοινωνικό και εργασιακό μεσαίωνα.

**Πρόεδρος Σωματείου Εργαζομένων Δήμου Βύρωνα*

Ανταπόκριση από την κινητοποίηση της Κυριακής 3 Αυγούστου ενάντια στην κατάργηση της

Κυριακάτικης αργίας από το Συντονιστικό δράσης [\(εδώ\)](#)